România nu a reușit să elimine dubla impunere pentru majoritatea cazurilor închise în 2019

Autor: Raluca Popa, Partener Asociat, Asistență fiscală și juridică, EY România

România a soluționat în 2019 mai puține proceduri de acord reciproc (MAP) decât în 2018, arată ultimul raport al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică. Prin comparație, în 2018, rata de soluționare a fost de 14%, iar în 2019 de doar 10,2%, procentul României situându-se sub media UE, de 33,7%. O rată de soluționare scăzută înregistrează și Ungaria (20%) și Polonia (21,13%). În plus, majoritatea spețelor rezolvate de România nu au eliminat dubla impunere.

Procedura de acord reciproc (MAP) reprezintă un mecanism de soluționare a litigiilor fiscale transfrontaliere, ce poate fi utilizat atunci când două jurisdicții (state) nu se pun de acord asupra interpretării sau aplicării unor reguli fiscale sau dispoziții ale Tratatului privind evitarea dublei impuneri. Pentru a înțelege miza acestor proceduri, trebuie să avem în vedere că dubla impunere internațională poate rezulta atunci când două administrații fiscale încearcă să impoziteze aceleași tranzacții sau activități. Altfel spus, fiecare stat încearcă să tragă către propriul buget banii din impozitele realizate de același contribuabil, trecându-l la baza sa impozabilă, în detrimentul celuilalt.

Acum, când competiția pentru atragerea de venituri fiscale este tot mai agresivă, din ce în ce mai multe state analizează cu atenție locul în care se impozitează tranzacțiile, în încercarea de a maximiza valoarea celor impozitate în statul respectiv.

Evident, direct afectate în această competiție sunt companiile, care plătesc impozit pentru aceeași tranzacție în două state diferite. Aici intervine procedura de acord reciproc, care pune statele la aceeași masă cu contribuabilul. Cum un stat poate avea un interes financiar mai mare decât celălalt, contribuabilul își poate găsi, astfel, un partener, care să îl sprijine în litigiul internațional.

În viitor, OECD își propune să vină și mai mult în sprijinul companiilor și să pună un accent și mai mare pe utilizarea acestor proceduri – dovadă și Instrumentul Multilateral pentru Modificarea Tratatelor de Evitare a Dublei Impuneri.

Pentru a produce efectele dorite pentru părțile implicate, companii și jurisdicții, această procedură trebuie să funcționeze cât mai eficient.

Dacă analizăm datele Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), România încă mai are de lucru la eficientizarea soluționării procedurii de acord reciproc. Din șapte acorduri închise în anul 2019 în România, două s-au închis prin respingerea accesului la procedură, unul prin retragerea contribuabilului, iar altul a fost rezolvat intern (unilateral). Restul de trei acorduri soluționate, care vizau prețurile de transfer, nu au eliminat total dubla impunere. Prin urmare, din cele șapte acorduri, niciunul nu a reușit să elimine dubla impunere. În schimb, vecinii noștri, Polonia și Bulgaria, au avut mai multe cazuri rezolvate prin acord bilateral de eliminare completă a dublei impozitări.

În plus, dacă privim statistica OECD îndeaproape, constatăm că, per total, numărul de cazuri intrate în procedura de acord

amiabil a crescut până la 2.700 în 2019, într-un ritm destul de accelerat, de aproximativ șapte proceduri inițiate în fiecare zi. De altfel, numărul cazurilor MAP aproape s-a dublat din 2016 și se așteaptă ca această tendință să continue, în ciuda crizei sanitare.

La nivel global, s-a înregistrat și o creștere a numărului de spețe soluționate – cu 70% mai multe în 2019 decât în 2016. În sfera prețurilor de transfer, autoritățile și-au mărit capacitatea de soluționare a procedurii de acord amiabil, închizând în 2019 cu 50% mai multe proceduri amiabile decât în 2016.

OECD mai spune că aproximativ 85% din MAP-urile încheiate pentru cazurile de prețuri de transfer în 2019 au rezolvat complet problema (comparativ cu 80% în 2018), iar timpul de soluționare a acestora a scăzut și el, până la o medie de 25 de luni.

În concluzie, ce ar fi de făcut? Tehnic, avem de recuperat atât decalajul privind rata de proceduri soluționate (de la 10,2% la 33,7 % media UE), cât și pe cel privind intervalul de timp în care se realizează soluționarea procedurilor (de la 86 de luni în Romania la 25 de luni, media OECD).

Dar, pentru a atinge acest nivel, este esențială implicarea autorităților fiscale din România în eficientizarea acestui proces și în derularea unui dialog cu alte state pe tema procedurii de acord reciproc.

Acest demers este important pentru buget (doar anul trecut, Fiscul a stabilit suplimentar în sarcina contribuabililor verificați, prin majorarea bazei impozabile, peste 166 de milioane de euro), pentru poziționarea noastră în raport cu alte state, dar, mai ales, pentru a da încredere companiilor, contribuabililor, că se pot obține rezultate reale și în România.